

Sid 2 | **LEDAREN:** När församlingen som organisation insjuknar leder det till att också friska delar blir sjuka. Då måste organisationen omskapas från grunden.

TORSDAG 4 DECEMBER. NR 49/2013

Ingen jul utan kakor

Sidan 6

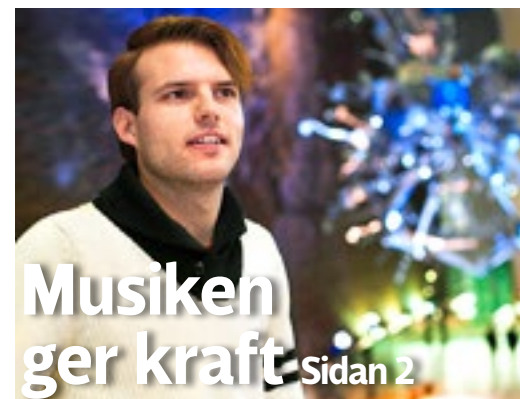

Snäv tro ledde till depression

Sidan 10

Bibeln blev en ny berättelse

Sidan 12

Musiken ger kraft Sidan 2

Kallad att producera mat

Ibland har Kaj Lönnqvist bara sina kor att tala med. Därför är gruppen kristna bönder som samlas i Pedersöre en gemenskap som ger ett välkommet avbrott i ensamheten. På olika håll i Österbotten träffas bönder för att uppmuntra varann och hjälpa varann att söka Guds vilja för sina liv och gårdar. **Sidan 8**

Första kvinnan fick högre pastoralexamen

Sidan 5

Vår kyrkas gudstjänster lockar få invandrare

Sidan 4

När klockan slår tolv ber vi om mat i världen

Sidan 7

LEDARE ROLF AF HÄLLSTRÖM

Johannes smärta

KP JOHANNES FÖRSAMLING föddes för fem år sedan då tre tidigare huvudstadsförsamlingar med var sin arbetskultur slogs samman. Att Johannes fortfarande går i spalterna som problemförsamling visar att man då inte i grunden diskuterat hur arbetet ska utföras, vilka målen och medlen är. Kvar bland de anställda lever agendor från förr som säger att det som vi gör är rätt och de andra gör fel. Församlingens anställda har fler än en gång nödgats prata ihop sig och på klassiskt sätt försöka förstå och förlåta. Det har inte lyckats. Vad värre är, bland församlingsmedlemmarna "vet" man vem bland de anställda som har gjort vad och grupperat sig därefter.

När församlingens rådsmedlemmen Rolf Blauberg i Hufvudstadsbladets blogg skriver att han inte kan delta i någonting i sin församling utan att det tas som ett ställningstagande för eller emot någon är läget allvarligt. En församling som organisation kan insjukna och följden är att också friska delar blir sjuka.

Det finns en historia om hur Jesus ställer frågan "vill du bli frisk?" till olika nationaliteter. De flesta vill ha bot för en akut åkomma men när Jesus kommer till svensken säger denna förskräckt: "Rör mig inte! Jag är sjukskriven." Det är tyvärr dagens prognos för patienten Johannes.

Den skyldiga är förstås kung Gustav Vasa som på 1500-talet konfiskerade kyrkans egendom men lovade betala för domkapitlet. Löftet höll, staten har betalat fram till år 1997 med följden att domkapitlet, som är i nyckelställning som arbetsgivare, haft en övertro på reglementen och arbetsordningar och inte kunnat utveckla de instrument som behövs i dagens organisationsvärld.

ÄNDÅ ÄR det från Svenska kyrkan som Borgå stift kan hämta exempel. Flera rikssvenska stift har satt i system att i problemförsamlingar plocka in en erfaren kyrkoherde kring pensionsåldern, en person som kan analysera spänningarna mellan arbetstagarerna och vilka oförrätter som kan ligga bakom. Men inte bara det. Han ska också omskapa arbetskulturen och målsättningarna. Det som är gott och användbart tas till vara, det som inte går att använda skärs bort. Sällan återställs något som tidigare varit.

Metoden är inte unik, i den sekulära världen kallas en sådan person sanerare.

Frågan är om domkapitlet har verktyget för en djupgående sanering. Det måste göras klart för alla att om man skapar om en organisation från grunden går det inte utan gny. Det kan hända att anställda måste uppmanas söka sig annanstans, det kan drabba dem som trott sig ha rätt och dessutom varit uppbackade i församlingen. Det kan bli juridiska processer.

En gemensam erfarenhet från saneringar är att den som genomför saneringen inte kan fortsätta i jobbet. Frustrationen man känner mot saneraren hindrar hela organisationen från att tillfriskna.

Att Johannes skulle göra en nystart är inte alls illa. Det öppnar konkret för två viktiga förändringar som måste komma. En storstadsförsamling i dag ska kunna profilera sig och till stadskulturen hör att en medlem måste kunna få välja sin församling.

"En församling kan som organisation insjukna och följden är att också friska delar blir sjuka."

PROFILEN: ROBERT NÄSE

"Man måste vänja sig vid att konstant bli bedömd."

Det jag vill ge finns i sången

Då Robert Näse började ta sånglektioner under studietiden märkte han hur glad han blev av att sjunga. Studierna i musikvetenskap lades åt sidan – i dag studerar han vid Sibelius-Akademien för att bli operasångare.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Ungefär 11–14 och 18–22. Det är klockslagen som gäller för dem som studerar vid den internationella linjen för operasång vid Sibelius-Akademien. Klockslagen är valda för att förbereda eleverna för yrkeslivet och Robert Näse är en av de elva eleverna på årskursen.

Att bli sångare var inget han planerat under barndomen.

– Det känns som att var och varannan av mina studiekompisar vuxit upp på musikinstitutet. Men jag gick en lite annan väg, säger Robert Näse.

Han kommer från en familj där musiken varit en naturlig del av vardagen och hans pappa satt ofta vid pianot.

– Det sågs väl att jag kommer från en sjungande släkt, men kom att ta länge förrän jag själv utvecklade ett starkt intresse för sång. Visst tänkte jag någon gång som barn mer eller mindre skämtsamt att jag skulle bli rockstjärna, men då jag gick ut gymnasiet hade jag ingen klar vision om vad jag ville börja göra.

Många kompisars vägar bar till Åbo och därför kom det sig att också Robert Näse bläddrade genom vilka utbildningar som fanns vid Åbo Akademi.

– Jag hittade musikvetenskapen och tänkte att det kunde vara något för mig, jag gillade ju musik. Så jag flyttade från Kronoby till Åbo. Jag började på men märkte ganska snabbt att musikvetenskap nog inte passade mig.

Tillvaron i Åbo kändes ändå angenäm, delvis tack vare studentkören Brahe Djäknar.

– Via kören fick jag några av mina första stora musikaliska upplevelser av klassisk sång. I kören gjorde vi ganska stora verk tillsammans med akademiska orkestern.

Valde bana

Han kommer särskilt ihåg en julkonsert där Dan Karlström var solist.

– Jag blev väldigt imponerad av hur man kunde använda människorösten.

Han började ta sånglektioner och märkte att han alltid var på gott humör efter lektionen.

– Jag minns att jag slogs av tanken hur det skulle vara att få göra det här varje dag.

2006 sökte han till konservatoriets yrkesutbildning i Åbo. Efter ett år valde han att göra ett försök att satsa på sången på allvar. Efter avslutad musikerutbildning och en sväng vid Metropolia i Helsingfors sökte han till Sibelius-Akademien. Efter avklarade kandidatstudier i sång ansökte han till magistersprogrammet där operasång står i fokus.

– Jag känner mig lyckligt lottad för att jag får hålla på med det här. Jag upplever att det jag kan ge åt andra människor finns i sången. Musiken överstrider verkligen vardagliga bekymmer och meningsskiljaktigheter.

Han har en stor respekt för musikens kraft.

– Det händer att människor kommer och berättar för mig hur berörda de blivit av min sång, även om jag sjungit på ett språk de inte förstår ett ord av.

Öva och öva lite till

En av svårigheterna med branschen är den hårda konkurrensen. Det finns en uppsjö av duktiga sångare och musiker i Finland.

– Kraven har också förändrats. Man måste kunna fler språk, behärska en bred repertoar och dessutom kunna lära sig ny repertoar med kort tidtabell. Det är lite av tidens melodi – att det finns allt mindre tid att göra det grundliga övningsarbetet.

Robert Näse trivs ändå rätt bra med de många övningsstimmarerna.

– För att bli operasångare räcker det inte med att få en kick av att stå på scenen.

Man måste tycka minst lika mycket om alla de ensamma timmarna av övande och ännu mera övande. Lyckligtvis har jag konstaterat att jag tycker att också den biten är ganska rolig.

En annan utmaning i den branschen han valt är att upprätthålla sitt eget självförtroende.

– Man måste vänja sig vid att konstant bli bedömd. Och jag har otaliga kollegor som är duktiga och som jag inspireras av. Jag får ibland påminna mig själv om att också jag blivit utvald bland många till den här utbildningen.

Kavaljerbaryton

Robert Näse är baryton, och mera specifikt ser det ut som att rösten utvecklas mot kavaljerbaryton. Inom operavärlden kan varje röstläge delas in i ett tiotal olika benämningar i olika klassificeringssystem.

– En klassisk kavaljerbaryton är till exempel Rodrigo i Verdis *Don Carlos*. Det är inte den allra mest lyriska rösten, utan lite mera kraftigt.

Till undervisningen vid Sibelius-Akademien hör – förutom scenproduktionerna – bland annat sånglektioner, sceniskt uttryck, lite dans, språk och en hel del fonetik.

– Vi lär oss uttala fler språk än vi lär oss tala, berättar Näse och nämner ryska, tjeckiska och spanska som exempel.

Hans årskurs genomför varje termin en större produktion. Till våren väntar Mozarts *Così fan tutte* och följande höst en nyskriven opera på spanska. Erfarenheter från operavärlden har han också fått då han ett par sommar sjungit i operakören vid Nyslotts operafestival och i några produktioner vid Nationaloperan.

– Det har varit väldigt lärorikt och jag har också under några år fått göra flera olika roller i studerandeproduktioner.

Inför julen väntar en rad konserter, bland annat som solist i *Bachs* Juloratorium tillsammans med Bulevardens kammarkorps.

– Jag har tidigare haft möjlighet att sjunga de tre första kantaterna i en studerandeproduktion. Det är inte lika nervöst att ta sig an ett storverk när man fått testa på det tidigare.

KYRKPRESEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn (09) 612 615 51

Christa Mickelsson
tfn (09) 612 615 56

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Johan Sandberg

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn (09) 612 615 50,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 69 €
Utlandet 84 €

MUSIKHUSET i Helsingfors är vardagsmiljö för Robert Näse.

ROBERT NÄSE

FÖDD 1984 I KRONOBY.

BOR I TÖLÖ, HELSINGFORS.

STUDERAR OPERASÅNG VID SIBELIUS-AKADEMIN.

GILLAR MATLAGNING.

HAR ETT DANSINTRESSE SOM INTE ALLA KÄNNER TILL.

Liljendal och Lappträsk delar på sin herde

GEMENSAM KYRKOHERDE. Från och med februari kommer Lappträsks svenska församling och Liljendal församling att dela på en kyrkoherdetjänst. Samtidigt dras de nuvarande kyrkoherdetjänsterna i församlingarna in.

– Det här ett beslut som fattats på grund av ekonomi men också av verksamhetsmässiga or-

saker, säger **Stina Lindgård** som är tillförordnad kyrkoherde i Lappträsks svenska församling.

Diskussionen kring sammanslagningen startade redan innan Lindgård tillträdde som t.f. kyrkoherde i Lappträsk.

– Det har ordnats några möten i vardera församlingsråd och sammanslagningen har även diskuterats

i en mindre grupp.

Lindgård säger att församlingarna står enade bakom lösningen.

– Diskussioner har förts tillsammans och vad jag vet om råder inga oenigheter. Jag tycker att det är vettigt att göra såhär. Våra kyrkor ligger på bara tio kilometers avstånd från varandra.

Den nuvarande kyrkoherden i Liljendals församling

Håkan Djupsjöbacka går i deltidspension och kommer från och med februari att sköta en nyinrättad församlingspastorstjänst på 50 procent i samma församling.

Clas Abrahamsson på Domkapitlet säger att den gemensamma kyrkoherdetjänsten ledigförklaras först när deras beslut att inrätta tjänsten vunnit laga kraft

– Det betyder att det sannolikt blir den 16 januari 2014, kommenterar Abrahamsson.

Stina Lindgård meddelar att hon ännu inte beslutat om hon själv kommer att söka den nya kyrkoherdetjänsten. Hon är tillförordnad kyrkoherde i Lappträsk fram till den sista januari.

Församlingarna kommer att dela jämt på kyrkoher-

den, som ska jobba 50 procent i vardera församlingen. Ett liknande arrangemang kommer att gälla för kantorstjänsten i Liljendal.

– Från och med årsskiftet kommer vi att ha en tillförordnad kantor i Lappträsk och Liljendal församling kommer att köpa 50 procent av den tjänsten.

CHRISTA MICKELSSON

ÖNSKEBILDEN AV en mångkulturell församling. Gruppen Colorful Espoo från Olars och Sakari Löyttys "mässa för hela världen" från förra hösten. FOTO: JUHA LAUKKANEN

Mångkulturellt är svårt

INTEGRATION. Är det lättare för en invandrare med kristen bakgrund att integreras i Finland än för en icke-kristen? Frågan borde egentligen ställas "hittar en invandrare en sådan kristen gemenskap som han eller hon är van vid?"

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM

– Det största problemet är att religionen är en privatsak i Finland, säger **Hans Krause**, pastor och koordinator för det engelskspråkiga arbetet i huvudstadsförsamlingarna.

– För en afrikaner är det lika naturligt att fråga om din religion som för en finländare att fråga varifrån du kommer. När Krause själv kom till Finland visste han att grannen hörde till kyrkan men grannen visste inte till vilken församling han tillhörde.

– Församlingen är ingen central gemenskap som på andra håll i världen.

Fem huvudspråk

Huvudstadens fyra stora samfälligheter tacklar internationaliseringen gemensamt. I dag satsar de på fem huvudspråk: arabiska, kinesiska, ryska och estniska.

Och så engelska förstås, där Krause och Esbo samfällighet har koordinationsansvaret. För en finländare räcker det med information i tidningen eller på nätet. För dem som kommer utifrån är det avgörande att någon bjuder in dem, i regel en landsman de träffar på.

– Vi försöker organisera gudstjänstgemenskaper med tillhörande verksamheter på olika språk.

Inom den engelskspråkiga sektorn finns sedan länge den fristående internationella församlingen. I februari startar en mera målmedveten satsning med söndagsmässa på engelska

i Matteus kyrka i Östra centrum och veckomässa på Drumsö. Den springande punkten är om det finns tillräckligt med engagerade engelskkunniga finländare som ställer upp.

Verksamheten på mandarinkinesiska hör till dem som går efter noter. Själva församlingsarbetet är koncentrerat till Alphyddans församlingscentrum.

– Verksamheten når också icke-kristna kineser som kommer med, döps och blir medlemmar i den finländska kyrkan, säger Krause.

En bidragande orsak till att kineserna engagerar sig i vår kyrka är att deras engelska inte nödvändigtvis är så bra. De satsar ofta på att lära sig finska som sitt andra språk.

Men listan över gudstjänster i samfälligheternas lokaliteter omfattar över fyrtio olika gemenskaper. Språk och etnicitet hör ihop, eller som Krause säger: "Samma kryddor och likadan församling som hemma."

Det enklaste sättet är att ge en invandrargrupp nycklarna till ett sakralt utrymme och låta dem sköta sig själva. Bland fyrtioalet gudstjänstgemenskaper inom samfälligheterna är en del i praktiken helt självständiga etniska församlingar inom församlingarna.

Alla ryms inte

Andra står helt utanför. **Mark Etie** är ut-

bildad närvårdare från finlandssvenska Arcada, med finsk fru och finländskt pass sedan sju år.

– För oss afrikaner är församlingen som en familj. När vi träffas frågar vi hur du har det och är intresserade av varann. Det är fint att vara bland vänner.

Han har själv fortfarande bra kontakt till den lutherska lokalförsamlingen i Rönnbacka i Helsingfors, går emellanåt i kyrkan där liksom i Tomasmäsan. Det största problemet är att en finländsk gudstjänst känns mera som en begravning.

– Det ska vara liv och rörelse när man lovsjunger Gud, säger Etie. Han kände sig helt enkelt tvungen att skapa en afrikansk gemenskap, "The Lighthouse", här i Finland för att inte tron skulle förkvävas.

Etie påminner om att ur afrikansk synpunkt är Europa en avkristnad kontinent, ett missionsfält. För många afrikanska kristna samfundsledare ligger det prestige i att ha en församling i Europa. Baksidan är att de afrikanska församlingarna inte fångar upp sekulariserade européer utan splittrar upp afrikanerna i Finland, så också hans egen "Lighthouse"-gemenskap.

Han är själv i dag pastor inom den globala Redeemed Christian Church of God med bas i Nigeria. Finländarna i hans församling är gifta med afrikaner.

MARK ETIE tycker att en finländsk gudstjänst känns mer som en begravning.

FÖRSAMLINGAR FINLAND

Två församlingar färre nästa år

Antalet församlingar i evangelisk-lutherska kyrkan i Finland minskar med två vid årsskiftet. Då finns det 428 församlingar jämfört med 430 i år.

Vid årsskiftet dras Närpes, Pörtom och Övermark församlingar och Närpes kyrkliga samfällighet in. Samtidigt bildas Närpes församling vars område är hela Närpes stad.

I början av nästa år finns det 33 kyrkliga samfälligheter. De har sammanlagt 166 församlingar. 262 församlingar har självständig ekonomi.

AUKTION NEW YORK

Psalmbok världens dyraste

En psalmbok från 1640 blev världens dyraste tryckta bok när den såldes på auktion i New York för 10,5 miljoner euro förra veckan, rapporterar BBC.

The Bay Psalm Book är den första kända boken som tryckts i nuvarande USA. Köparen, en amerikansk filantrop och affärsman planerar att låna ut boken till olika bibliotek runtom i landet.

Världens dyraste bok är **Leonardo da Vincis** handskrivna anteckningsbok som såldes för 22,6 miljoner euro år 1994.

SALTVIK KONFLIKT

Saltvikerherden avstängd

Domkapitlet i Borgå har tillfälligt stängt av kyrkoherden **Peter Blumenthal** från sin tjänst på grund av samarbetsvårigheter. Enligt Nya Åland har fyra av fem anställda i församlingen vägrat komma till arbetsplatsen på grund av svårigheterna. Personerna återvände till sina jobb efter Blumenthals avstängning.

Problemen handlar bland annat om församlingens verksamhet och en konflikt kring hyran i prästgården. Domkapitlet tar ställning till Blumenthals anställning på sitt nästa sammanträde den 16 december.

3 FRÅGOR TILL

Monica
Heikel-Nyberg**Du är första kvinnan i Borgå stift som avlagt högre pastoralexamen. Vad är det för examen?**

– Pastoralexamen avlägger varje teolog som vill ha fast prästtjänst. Högre pastoralexamen är den högsta inomkyrkliga examen som berättigar till att bli vald till assessor och dekan vid domkapitlet och till domprost. Tidigare har utbildningen varit kopplad till akademiska studier, jag är den första enligt det nya systemet.

För examen krävs 100 studiepoäng. I utbildningen ingår en obligatorisk ledarskapsdel och en valfri del. Heikel-Nyberg valde arbetshandledarutbildning.

– Det är tio år sedan jag anmälde mig till utbildningen. Jag har gjort den vid sidan av mitt arbete. Det har varit en lång process som krävt ett målmedvetet arbete.

Varför tror du att det tagit så länge innan en kvinna avlagt den?

– Kanske de blivit avskräckta av allt arbete och uppsatsen som ska skrivas. Även om jag är stolt över min examen tycker jag inte att det jag gjort är speciellt märkvärdigt. För mig handlade det om att knyta ihop utbildningarna jag gjort och skriva en uppsats. Jag skrev den under min semester.

– Det har varit lite pinsamt att det hittills saknats kvinnor med högre pastoralexamen i stiftet.

Vad ska du göra med din examen?

– Jag är intresserad av administrativt arbete. Det är ett bra sätt att påverka. Men jag trivs också bra i församlingsarbete. Jag vill ställa mina kunskaper Borgå stift till förfogande. Jag hör till dem som är oroliga över kyrkans framtid och jag hoppas kunna bidra till att kyrkan hittar sin riktning.

JOHAN SANDBERG

Vill respektera olikheter

STIFTSSEKRETERARE. Missionsarbetet blir ibland ifrågasatt i offentligheten. – Jag vill bygga upp en apologi för missionen, säger nyvalde stiftssekreteraren Tomas Ray.

TEXT: TOMAS VON MARTENS
FOTO: CHANETTE HÄRUS

– Jag har många visioner för mitt kommande arbete. Tjänsten är ny så det finns frihet att utveckla arbetet, säger **Tomas Ray** som för tillfället är kaplan i Johannes församling i Helsingfors.

Vid årsskiftet börjar han sitt nya jobb vid domkapitlet i Borgå som stiftssekreterare för mission och internationellt arbete. Den nyinrättade tjänsten är följden av en större omorganisering av samarbetet mellan kyrkans missionsorganisationer, församlingarna och domkapitlet. En likadant tjänst har inrättats vid alla domkapitel i landet.

– Jag ska främst fungera som en mellanhand mellan missionsorganisationerna och församlingarna.

Ta ut dem på fältet

Tomas Ray tycker att den tid börjar vara förbi när man satt i församlingens syförening och läste högt ur missionärernas rundbrev.

– Ett bra exempel på hur man kan berätta om sitt arbete i dag ger Finska Missionssällskapets missionär **Christine Björkskog**. Hon arbetar med ett faderbarnsprojekt i Etiopien och informerar om verksamheten via sitt Facebook-konto.

Ray säger att han vill ta ut församlingsanställda till missionsfältet så att de får en verklighetstrogen bild av vad missionsarbete är i dag.

Jag vill inta en ödmjuk hållning och respektera missionsorganisationernas olikheter.

Tomas Ray

– Kanske vårt vänstift i Malawi i Afrika kunde vara ett resmål, eller Asien. Jag kunde också tänka mig att ta med ungdomsarbete för att bekanta sig med missionsarbetet i Kambodja. Det är ett land med en väldigt låg medelålder.

Ray berättar att för några år sedan var mera än hälften av befolkningen under aderton år.

– Det är också ett land där människohandel är ett problem. Människohandel är ett av de riktigt stora världsproblemen.

Försvara missionen

Tomas Ray påpekar att missionsarbetets motiv och berättigande ifrågasätts i en alltmer sekulär offentlighet.

– En del av mitt jobb kunde vara att bygga upp en apologi för varför vi behöver och idkar mission.

Årligen arrangerar missionsorganisationerna många egna evenemang och Ray tycker att det är viktigt att han deltar i dem.

– Missionen kunde också synas vid olika ungdomsevenemang som Ungdomens Kyrkodagar och Höstdagarna. Den vägen kan vi rekrytera församlingsmedlemmar som vill engagera sig för missionsarbetet.

Det nyorganiserande samarbetet mellan domkapitlet, församlingarna och missionsorganisationerna ingår i en helhet där kyrkans missionsstrategi ska bli mera enhetlig. För att missionsorganisationerna ska få finansiellt understöd för sin verksamhet har de bundit sig till kyrkans allmänna överenskommelser. Det gäller bland annat synen på kvinnopräster och inställningen till samkända parförhållanden.

– Jag vill inta en ödmjuk hållning och respektera missionsorganisationernas olikheter. Jag ser det inte som min uppgift att

EFTER EN praktikperiod i Svenska kyrkan i Melbourne i Australien har kyrkans utlandsarbete och sjömanskyrkan haft en speciell plats i Tomas Rays hjärta. Till internationellt arbete kan man också räkna arbete bland invandrare och ekumeniska utmaningar, säger Ray.

pracka på dem något nytt.

Ray säger att han vill uppmuntra organisationerna till en tydligare profilering i sitt missionsarbete.

– En del röstar med fötterna och andra röstar genom att betala in understöd till den organisation de vill stöda.

Han tycker att missionsorganisationerna själva måste bestämma sin linje. – Det är inte jag som ska övertyga dem. Jag vill vara öppen för att man kan tänka på olika sätt.

Tomas Ray lämnar nu Johannes församling, en församling vars dåliga arbets-

klimat KP skrivit om.

– Det är inte därför jag lämnar Johannes. Jag har arbetat i Helsingfors som präst i sexton år och kände för att göra något nytt. Jag tycker att arbetsmiljön i Johannes blivit bättre under det senaste halvåret, säger Ray.

Nu kan du få originalet av det Biomagnetiska armbandet

med 2 poler på 2,500 gauss som balanserar kroppens positiva och negativa joner för bättre hälsa.

Pris **29,50€** inkl. postkostnader

Lindrar mot huvud-, rygg- och muskelvärk. Förbättrar cirkulationen. Ökar energinivån och minskar stress och trötthet. Armbandet är av hög kvalitet med 24 K gulddouble. Använd armbandet dagligen och upplev de positiva fördelarna.

Sänd in din beställning till: Jonnys Försäljningstjänst Petalaxvägen 18D, 66240 Petalax

Antal:

Namn:

Adress:

06-347 0608

cjcenter@malax.fi

Träffa Fia ... hon med hemligheterna!

Fias söta hemligheter – Så lyckas du som hemmabagare! Ann-Sofie Eriksson

ANN-SOFIE ERIKSSON SIGNERAR!

Herlers bokhandel i Nykarleby

lördag 7.12 kl. 12–14

Jakobstads bokhandel

lördag 14.12 kl. 12–14

Mer än 50 tips & bagerihemligheter från ett proffs och recept för hela året!

Hur man bakar världens godaste pepparkakor

JULTRADITIONER. De roligaste jultraditionerna handlar oftast om både god mat och gott sällskap. Här berättar vi om hur man år efter år bakar världens godaste pepparkakor tillsammans med goda vänner.

TEXT: HANNA SANDBERG

I min familj har vi nästan inga jultraditioner, och de få vi har haft brukar vi inte klara av att hålla. Min lillebror brukade agera jultomte tills vi blev för dåliga på att spela med. Och det enda år vi hämtat en julgran själva ur skogen var förra året, när vi hade en italiensk utbyteselev på besök. Jag minns också en lilljul när vi åt mexikansk mat till lunch och indiskt till middag, eftersom det var den mat vi var sugna på.

Så detta med att hålla jultraditioner har aldrig varit vår starka sida. Men det finns en jultradition vi hållit i alla år, trots att den påbörjades innan jag föddes, och det är att vi alltid bakar pepparkakor med en vänfamilj.

Steg ett: tom mage!

När man bara har en jultradition blir den väldigt viktig, och något man ser fram emot länge på förhand. Jag brukar alltid äta så lite pepparkakor som möjligt före baket så att min pepparkaksmage är så tom som möjligt. När man fyllt sin pepparkaksmage har man ätit så mycket pepparkakor att man inte vill se en pepparkaka förrän nästa jul. Jag brukar oftast fylla min pepparkaksmage under samma dag som vi bakar dem.

Våra pepparkaksbak går oftast till på samma sätt. Mammorna och de barn som har tid och lust samlas efter lunch med fula kläder och smutsigt hår eftersom allt ändå kommer att lukta efteråt. Alla har varsitt förkläde och degen är gjord på ett recept som gått i arv i fyra generationer. Receptet heter lustigt nog "Världens godaste pepparkakor", och visst är de det.

Steg två: ät mycket deg!

Papporna sätter sällan en fot i köket under pepparkaksbaket, och stänger i stället in sig i ett annat rum framför datorn eller tv:n. Först när det är dags för middag brukar de dyka upp igen.

Mammorna brukar ansvara för ugnen och barnen börjar med att kavla och trycka upp pepparkaksgummor, -gubbar, -hjärtan, -grisar och till och med en pepparkakstraktor här och där. När vi var små var det alltid någon som testade på att göra en pepparkaksboll, och om jag inte minns helt fel provade min då 16-åriga lillebror på en sådan ännu förra året.

När man ätit så mycket deg att man håller på att storkna får man bänka sig framför tv:n medan mammorna bakar upp resten av degen. Till sist äter vi middag och i bilen hem mär man alltid dåligt.

I FJOL var också vår italienska utbyteselev (längst framme till höger) med och bakade. Våra familjer har bakat pepparkakor tillsammans sedan 1987.
FOTO: PRIVAT

BILDEN ÄR från 1999, när skribenten var sex år gammal.

VÄRLDENS GODASTE PEPPARKAKOR

ca 150 st

- 1/2 kg mjukt margarin
- 1/2 kg socker
- 2 msk sirap
- 2 ägg
- ca 750 g vetemjöl (mera kan tillsättas när man bakar ut kakorna)
- 2 msk kanel
- 2 msk nejlikor
- 2 msk ingefära
- 1 msk soda

1. Blanda mjöl, kryddor och matsoda.
2. Blanda smör, sirap, socker och ägg i en skild bunke.
3. Blanda ihop dessa två.
4. Låt stå i kylan över natten.
5. Baka ut och grädda i 200° ca 5 minuter (beroende på ugn) tills de har en bra färg.

KLOCKAN 12 på dagen den 10 december kan den som vill ansluta sig till katolska Caritas bönekampanj "Mat åt alla".

Våg av bön när klockan slår 12

BÖNEKAMPANJ.

Mat för dagen är en mänsklig rättighet, fastslår FN. Den 10 december vill katolska Caritas att världen knäpper sina händer för att alla ska få äta sig mätta.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Varje dag går 842 miljoner män, kvinnor och barn hungriga. Därför drar den katolska biståndsorganisationen Caritas Internationalis igång kampanjen "En mänsklig familj, mat åt alla" ("One human family, food for all") i december. Målet är att utrota svälten före år 2025.

– Det började med att Caritas Internationalis fattade beslut om att det behövs en gemensam kampanj som fäster uppmärksamhet vid det faktum att ojämlikheten i världen ökar, säger Larissa

Franz-Koivisto som är styrelseordförande för Caritas i Finland. Hon påpekar att Caritas internationellt är en stor biståndsorganisation som jobbar sida vid sida med Röda korset och Röda halvmånen för många biståndsmål – nu senast på Filippinerna.

Med start i Samoa

Kampanjen inleds med en våg av bön världen runt: när klockan slår 12 i Samoa i Stilla havet tisdagen den 10 december (midnatt i Finland) börjar bönevågen. Sedan kommer fler länder och människor med i takt med att klockan slår tolv i deras tidzon. Bedjare i Finland sluter sig till kedjan av bön exakt ett halvt dygn senare.

Om man inte vill förlita sig enbart på börens kraft, hur kan man då arbeta för att alla i världen ska få äta sig mätta?

– Genom att arbeta politiskt för att mänskliga rättigheter ska förverkligas i världen. Den här kampanjen är ett sätt att uppmärksamma

folk på att vi inte lever i en jämlik värld. Vi kan alla delta i kampanjen för att göra också politikerna uppmärksamma på de här frågorna, säger Franz-Koivisto.

Bönekampanjen går av stapeln just den 10 december därför att dagen i hela världen firas som de mänskliga rättigheternas dag. Så här lyder bönen som kristna världen över ber klockan 12 den 10 december:

"Gud vår Fader, du anförtrorde skapelsens alla frukter åt oss, för att vi skulle ta hand om jorden och få vår näring av dess gåvor.

Du sände oss din Son att de-

"När klockan slår 12 i Samoa i Stilla havet tisdagen den 10 december börjar bönevågen."

la vår mänsklighet och lära oss din kärleks lag. Genom hans död och uppståndelse gjorde du oss alla till en enda mänsklig familj.

Jesus visade stor omtanke med dem som inte hade mat att äta. Han förvandlade till och med fem bröd och två fiskar till en festmåltid som räckte till många fler än fem tusen.

Därför kommer vi inför dig, vår Herre, medvetna om våra fel och tillkortakommanden, men fulla av hopp om att kunna dela maten med alla medlemmar av din världsvida familj.

Inspirera med din Vishet alla ledare av regeringar och företag, och alla som lever i denna vår värld, att hitta rättvisa och medmänskliga lösningar för att hungern ska kunna stoppas genom att alla människor får njuta rätten till mat.

Vi ber, o Gud, att vi ska kunna visa oss inför dig som "En mänsklig familj" med "Mat åt alla" när vi kommer att stå inför din gudomliga rättvisa.

Amen."

Läs mer om kampanjen på <http://www.caritas.fi>

VÅGA FRÅGA

Forma egna traditioner

JAN-ERIK "NANNE" NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Min man och jag har helt olika uppfattning om hur man borde fira jul. Den ena av oss vill skala bort så mycket som möjligt, den andra är "julfreak" och vill vältra sig i glitter, julmusik och klappar. Hur kompromissar man om helgtraditioner som känns viktiga?

HELGTRADITIONER och julfirande är starkt förknippade med våra barndomsminnen, både ljusa och mindre trevliga. Därför väcker julen en omedveten längtan till barndomens känslolandskap. Den längtan kan göra det svårt att hitta tillfredsställande överenskommelser och kompromisser.

Men julfirandet handlar inte bara om vår nuvarande familjs utan också om barndomsfamiljens förväntningar på oss. Vi dras åt olika håll. Då är det viktigt att komma ihåg vem som är min familj nu. Jag tror det betyder mycket om vi är tydliga med gränserna mellan generationerna och har på klart vem vi i första hand hör ihop med. Många gånger beror svårigheterna att komma överens på att vi omedvetet försöker vara alla till lags. Vi börjar med att försöka gissa oss till vad de andra önskar och försöker uppfylla det i stället för att fråga oss vad vi själva innerst inne önskar. Att försöka vara alla till lags är ett omöjligt åtagande.

Jag tror att det första steget till lösning handlar om att komma till insikt om den här gränsdragningen mot barndomen. Vi behöver samtala om de jular som vi vill bevara i vårt minne och kanske ge vidare av i vår egen familj. I många fall handlar det också om att undvika vissa minnen, sådant som väcker otrevliga känslor till liv inom oss. När vi får förståelse för det här blir vi redo att tänka på hur vi vill forma vår egen familjs jultraditioner. Vi hittar tillbaka till vår vuxenhet och till nuet.

DU BESKRIVER en situation där ni har diametralt olika inställning till julen. Den ena av er upplever att alla måsten kring julfirandet bara skapar stress, medan den andra lite ofreflekterat tänker att julstämningen bara kan komma om vi gör allt på samma sätt som förr. Kanske är verkligheten inte fullt så svartvit. Försök fokusera på något som ni är överens om att är viktigt och värdefullt för er båda. Acceptera att det inte går att få alla önskningar uppfyllda. Gör er en uppfattning om vilka saker som är allra viktigast för vardera. Ta vara på möjligheten att uppleva något nytt. Att "inte göra något särskilt" är också en tradition. Om ni har extremt svårt att komma överens kan det ibland hjälpa att ni firar halva helgen på den enas villkor och andra halvan som den andra vill.

Sådana kompromisser kräver en hel del vuxenhet och frustrationstålighet. Vi får inte svika överenskommelsen genom att gå omkring och sura över att vi måste stå ut med julpynt några dagar eller hänga läpp för att vi inte fick ha alla tomtar framme. Det gäller att hämta kraft ur kompromissen till en starkare och rikare upplevelse av gemenskap och samhörighet. Det är ju det julens budskap handlar om.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN JOHAN SANDBERG

Delad omvårdnad

Tiderna har förändrats. Förr kunde både mina föräldrar och svärföräldrar titta in

och fråga om de får ta något av barnen med sig. Det gör de inte längre. Familjens minsting har

vuxit förbi alla andra och numera är det jag som får arva hans kläder. Numera frågar hans mor- och farföräldrar mest efter honom då det behövs rå styrka eller då det uppstår problem med datorn. Eftersom både mor- och farföräldrar flyttat inom det senaste året har

rå styrka behövs rätt ofta.

Men mina svärföräldrar som bor i samma stad tittar fortsättningsvis in till oss och vill ta med sig en familjemedlem. Får vi ta hunden? frågar de. Och det får de. I synnerhet om det är mig de frågar.

Vi har ett avtal i bästa

samförstånd om delad omvårdnad av hunden. Avtalet fungerar så att svärföräldrarna får ha hunden så mycket de vill. De har vanligtvis haft hunden i veckorna medan vi haft den under veckosluten.

Det här arrangemang- et passar mig bra. Då jag

har min arbetsplats i hemmet är det lite lugnare att hunden är borta. Den anser nämligen den måste svara då den hör gran-nens hundar skälla. Den är en vaktande hund och alla som kommer hem till oss får vara beredda på en rejäl utskällning.

Men nu har också hundens liv förändrats. Då svärföräldrarna flyttat från hus till en lägenhet har den plötsligt blivit mera urban. Men den tycks anpassa sig till den nya situationen.

Avtalet om delad omvårdnad verkar fortfarande vara i kraft.

GEMENSKAP. De söker en väg ur den ensamhet som karaktäriserar lantbrukarens vardag. Men de söker också Guds vilja för sina liv och sina gårdar. På olika håll i Österbotten samlas grupper av kristna bönder.

Bonde söker Gud

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

I takt med att de gamla naturliga samlingspunkterna för jordbrukarna blivit allt färre har också ensamheten i arbetet ökat. I det moderna lantbrukets karaktär ligger att jordbrukaren oftast arbetar isolerad.

– Isoleringen är ett stort problem, säger **Markus Smeds**. I Bibeln står det ju att vi tillsammans med de heliga ska förstå höjden, längden, bredden och djupet. För min egen del har det blivit klarare då vi kommer samman som kristna och som bönder.

Upptäckten att han inte är ensam om sina tankar är en av Smeds' största behållningar i gemenskapen av kristna bönder som träffas i Bennäs, Pedersöre.

– Då jag upptäckt att vi på var sitt håll tänker på samma sätt har jag fått bekräftelse på att jag är på spåret i mitt arbete och i mitt liv. Om man isolerar sig så får man inte puffen i rätt riktning av andra, säger han.

Under arbetsdagen i ensamhet hinner bönderna tänka. Det handlar både om bibliska frågor, om EU och om lantbruket. I gruppen har de kristna bönderna märkt att de på vissa punkter tänker lika sinsemellan, men ändå annorlunda än folk i allmänhet. Till exempel om de stora enheterna.

– Hotbilderna för lantbruket ökade när vi gick med i EU, säger **Anders Salo**. Sedan dess har det präntats in i jordbrukarna att vi måste ha stora enheter för att klara oss. Här får vi påminna varandra om att fruktan inte ska vara vår drivkraft. Det finns rum för både stora och små enheter.

Det här håller gruppen bönder med om.

– Det är ett faktum. Det är inpräntat i branschen. Men det är en lögn. Man måste inte vara stor, säger **Kaj Lönnqvist**.

Han tycker det är skrämmande hur

kolleger, till och med äldre som har perspektiv, faller in i den kören.

– Det går att leva utan åttio kor, säger **Lönnqvist**.

Smeds säger att då han studerade 1997 talade man om att svinuppfödarna behöver minst 700 svin för att klara sig. I dag talar man om att det behövs minst 3 000 svin.

Kaj Nylund poängterar att stora enheter ökar både skuldsättningen och arbetsbördan.

– Det är skrämmande. Då ökar också isoleringen. Man varken hinner eller orkar träffa andra, säger **Eva Lönnqvist**.

Samtalsämnena handlar också om bibliska perspektiv på jordbruket. Bland annat har man inom gruppen diskuterat bibelstället som säger att jorden ska vila vart sjunde år.

– För några år sedan började jag låta en del av jorden vila, säger Smeds. När jag diskuterade det här i gruppen märkte jag att andra tänkt på samma sak. Det har också visat sig rent vetenskapligt att det är bra att låta jorden vila ibland.

Markus Smeds är inte den enda som gått in för att låta jorden vila. Även andra låter delar av sin odlingsareal vila vart sjunde år.

– I gruppen börjar man tänka annorlunda. Kanske man inte handlar direkt utan först efter en tid, säger **Jan Lönnqvist**.

De vill ändå inte påverka varandra att gå in för ett visst handlingsmönster.

– Vi vill uppmana varandra som yrkesbröder och som kristna att våga söka Herrens vilja i vår vardag, säger Salo. Vi tror att Gud har vissa principer för jordbruket. Gud vet hur sommaren kommer att bli innan vi sår på våarna. Därför vill vi vara beroende av Honom.

Var är tryggheten?

Eftersom jordbruket är en kapitalkrävande näring ser bönderna också en

frestelse i att tyngdpunkten blir på ekonomin.

– De ekonomiska frågorna tar lätt fokus från allt annat. Vi försöker uppmuntra varann att lita på Herren. Även om vi har ett stödsystem i dag så är det Gud vi ska lita på. Gud är större än EU, säger Salo.

Han har också fått gå till sig själv. – Jag har fått fråga mig var jag har min trygghet. Är det i stöden eller i Herren? Frestelsen är att man sätter tryggheten i stödet. Jag söker nog stöden också. Men det man har sin trygghet i är ens gud.

När det gäller ekonomin får man också öva sig i att ge.

– Blir det nödtider är det viktigt att vi inte håller i det som är vårt utan att vi kan dela med oss åt den som inte kan köpa, säger Jan Lönnqvist.

Men också i krissituationer räknar de med att Gud har sina lösningar på problemen.

– Då är vi chanslösa utan Jesus, säger **Carl-Johan Svarvar**. Det är alla människor. Den röda tråden är att söka Gud och överlåta sig.

Svarvar tror att det ligger i Guds plan

”Hit är alla som tycker om Herren och om mat välkomna.”
Carl-Johan Svarvar

att skapa nätverk med kristna bönder i alla länder.

– Han vill att vi ska överlåta våra gårdar, liv och vår ekonomi till Honom. Gud har en individuell plan för alla gårdar. Vi får gå till Honom och söka ledning i det vi håller på med. Han vill föra oss vidare, inte för vår egen ekonomiska vinning utan med tanke på matproduktionen, säger Svarvar.

Kallade att producera mat

Att producera mat ser gruppen som sin speciella kallelse från Gud. Samt att bruka och bevara jorden.

– Alla yrkesgrupper är viktiga på sitt sätt, men vi har en kallelse att producera mat och försörja, säger Kaj Nylund. Mycket kan vi klara oss utan. Men mat hör till våra grundbehov. Det klarar vi oss inte utan. Om det blir en samhällskris blir vår roll allt viktigare.

Gruppen med kristna bönder har samlats i Bennäs i Pedersöre i två år. Och gruppen är inte bara öppen för bönder.

– Hit är alla som tycker om Herren och om mat välkomna, säger Svarvar.

KONTAKTERNA MED människor är få under Kaj Lönnqvists arbetsdag på gården i Skutnabba. Till och med tankbilen som hämtar mjölken kommer på nätterna. Därför uppskattar han gemenskapen med andra kristna bönder.

så vi har funderat mycket på matproduktion och självförsörjning, säger han.

För fem år sedan träffade han Svarvar på ett bröllop.

– I samtalet kom vi in på bönder, massproduktion och självförsörjning. Som resultat av diskussionen började vi med bondesamlingar i Vasas.

Enligt Blomberg är *Bonden en Guds hjälte*. Så heter nämligen den bok han skrivit och gett ut.

– Boken bygger på undervisning och bibelstudier jag haft på bondesamlingarna.

För Anders Salo i Bennäs började samlingarna som en vision för tjugo år sedan. Då besökte han första gången en konferens för kristna bönder i Sverige.

I dag samlas tre grupper kristna bönder regelbundet i Pedersöre, Vasatrakten och i Närpes. Allt mellan tio och femtio bönder kan möta upp.

Att alla inte hinner till den utsatta tiden har gruppen full förståelse för.

– Här gör det inget fast man kommer alldeles för sent, säger Kaj Lönnqvist. Här vet alla att det kan hända saker med korna som försenar en. Det finns ett lugn i den här gemenskapen som jag tycker är givande.

Äkta och nära vänner

Också de andra bönderna nämner gemenskapen inom gruppen som en stor betydelse.

– För mig och min fru har det inneburit att vi fått äkta och nära vänner. Vi har funnit likasinnade att be tillsammans med. Det har varit en stor förändring i vårt liv – på riktigt, säger Svarvar.

– Vi behöver den här gemenskapen och den uppmuntran vi får i den, säger Jan Lönnqvist.

Anders Blomberg får den avslutande repliken:

– När du sitter och lyssnar på vår diskussion förstår du varför jag blivit förälskad i det här.

Kaj Lönnqvist understryker att de inte är ett sällskap för inbördes beundran.

– Vi kan uppfattas som präktiga då vi som är inom samma bransch samlas i Jesu namn. Men det betyder inte att vi tycker att andra yrkesgrupper är ett pack ifall de inte gör det. Hur viktigt det här än är så är det också viktigt att ha beröringspunkter med andra branscher, säger han.

Bönen är viktig i gemenskapen. Varje vår ber de för årets skörd. Och på höstarna tackar de för den. Men också den personliga förbönen har en given plats.

– Det händer mycket när de får berätta vad som tynger dem, säger Anders Blomberg. Sedan ber vi för det. Vi själavårdar varandra.

En pastor bland bönderna

Blomberg är en som öppet medger att han inte är bonde. Tillsammans med Svarvar kör han regelbundet från hemmet i Korsholm för att dela gemenskapen i Bennäs. Blomberg är pastor i tre Missionsförsamlingar i Närpes där han också startat samlingar för bönder.

– Min fru är utbildad inom trädgård

”När du sitter och lyssnar på vår diskussion förstår du varför jag blivit förälskad i det här.”

Anders Blomberg

NÅGRA AV bönderna som söker Gud är från vänster Inge-Gerd Nylund, Kaj Nylund, Anders Salo, Carl-Johan Svarvar, Anders Blomberg, Jan Lönnqvist, Janne Backlund, Gun-Marie Backlund, Kaj Lönnqvist, Eva Lönnqvist och Markus Smeds.

TVIVEL. När Oliver var tonåring gick all hans fritid åt till aktiviteter inom olika församlingar. Men med tiden blev han djupt deprimerad och började ifrågasätta sin tro och sin livsstil. Vägen till ett mer balanserat liv har varit lång.

Trons börda blev för tung

TEXT OCH FOTO: CHANETTE HÄRUS

Som tonåring var **Oliver** aktiv i olika kyrkliga samfund. Han deltog i ungdomsmöten och konferenser och tillbringade all sin fritid i församlingen. Men med tiden började Oliver uppleva att tron ställde för höga krav på honom, krav som inte kändes mänskliga.

– Man fick inte göra misstag eller ha fel och brister. Det var många krav på att visa en fasad att man är glad och mår bra för att man är kristen. Min tro var helt enkelt väldigt radikal och svartvit. Med tiden blev Oliver deprimerad.

– Jag blev deprimerad av olika orsaker och en av dem var tron. Genom tron hade jag lärt mig att trycka ner mina känslor och förneka mig själv och mina åsikter.

Oliver började tvivla och ifrågasätta sin tro allt mer.

– Jag märkte att jag hade levt på ett väldigt destruktivt sätt och att tron förde in mycket negativt i mitt liv.

Under den svåraste tiden började en nära vän oroa sig för Oliver och ville dra honom tillbaka till församlingen.

– Jag uppfattade det som andliga övergrepp. Det kändes som att den här

personen kom in på mitt revir och hela tiden pekade på en svag punkt. Jag var svag och skör och hade inte förmågan att ta emot vännens budskap.

Oliver blev väldigt arg, ledsen och sårad. Det kändes som att personen inte respekterade hans åsikter.

– Jag kände mig överkörd och ville fly, men jag hade ingenstans att ta vägen.

Personer i församlingen började fråga hur han mädde.

– De bad mig inte delta i några tillställningar, de antog att jag mädde dåligt. Det var ju sant, men de var så naiva att de inte kunde tänka att det kanske var tron jag tvivlade på.

Kände sig kontrollerad

Oliver började känna sig kontrollerad.

– Jag tänkte att folk tittade på mig som en avfalling och då började jag fundera om jag var det. Jag var ett borttapat får som skulle vinnas tillbaka och ledas på rätt väg igen. Men jag kände att jag inte ville tillbaka.

Oliver anser att han inte har fått möjligheten att utvecklas på egen hand utan att han fått alla svar färdigserverade.

– Jag hade lärt mig vad som är rätt och fel och inte fått fundera och tänka själv. Det gjorde att jag inte kunde

bilda mig de egna uppfattningar, tankar och åsikter som skulle bli en del av min personlighet.

Oliver tyckte tron var väldigt begränsande och var rädd för att begå misstag.

– Små felsteg kunde få stora konsekvenser, skapa mycket ångest och bli stora berg.

De flesta av Oliver's vänner var aktiva inom församlingen men han hade några kompisar som inte var med.

– I dag skäms jag över att jag var så radikal. Jag undrade vad som skulle hända dem som inte tror, det var på mitt ansvar att göra dem troende. Men jag skulle aldrig ha försökt om jag inte drivits av rädsla och känt mig tvingad till det.

Några vänner från församlingen har han i dag tappat kontakten till. Men de närmaste vännerna har han kvar.

Oliver är inte aktiv inom någon församling längre och saknar ibland känslan att höra till ett sammanhang. Det har hänt att han prövat på att gå till olika församlingars samlingar men varje gång har han känt att han inte klarar av det. Han skulle kunna tänka sig att vara med i en grupp för vuxna inom den lutherska kyrkan, för gemenskapens skull.

– Jag tycker att tron i den lutherska

FÖR OLIVER
började tron kännas mer som en börda än en frihet.

kyrkan får vara mera personlig. Jag anser mig ändå ha en tro och därför känns det skönt att kunna höra till den lutherska kyrkan utan att behöva vara aktiv inom den.

Att ha något slags tro är viktigt för Oliver.

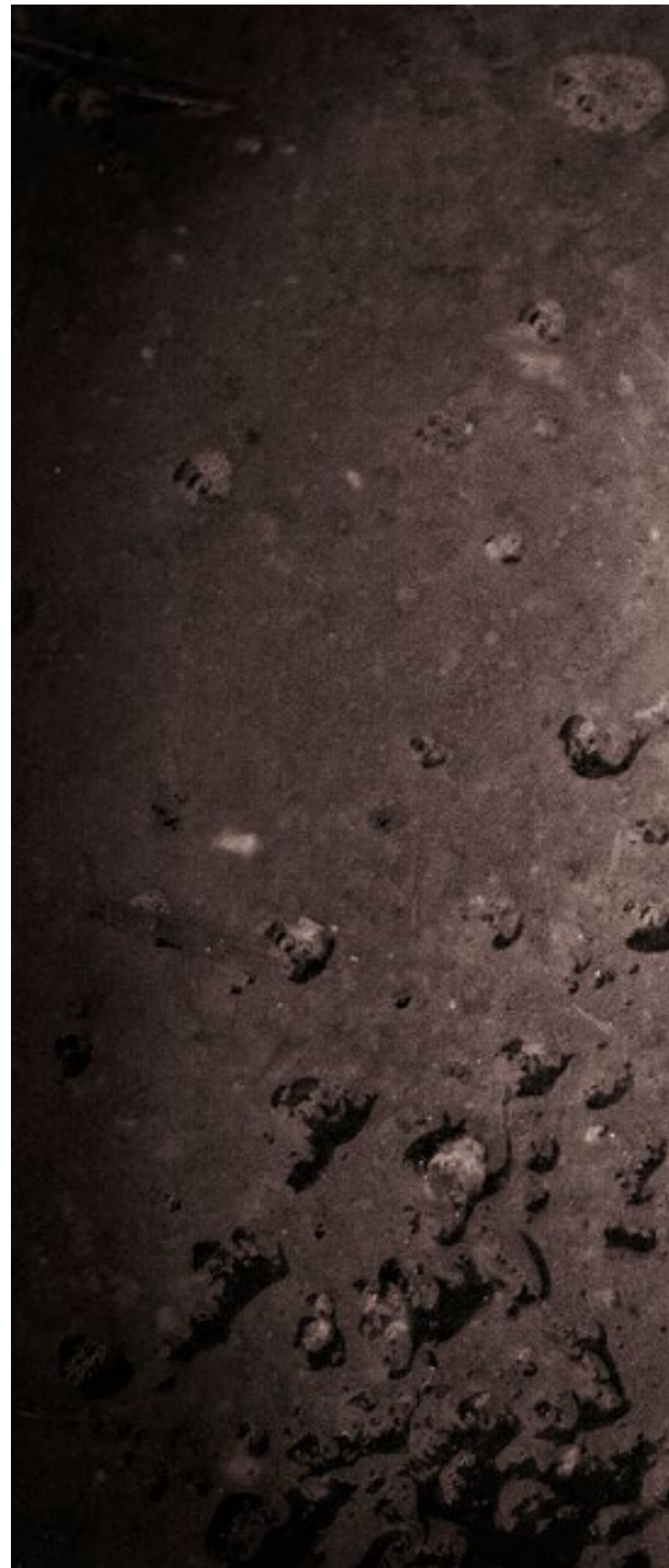
– Jag har en tro fast jag tvivlar mycket. Den är inte så svartvit eller krävande längre utan mera förlåtande. Jag tror att ett andligt behov är nedlagt i oss. Att man kan tro att man har ett liv efter döden har stor betydelse. Jag känner stor tomhet och ångest när jag tänker i de banor som många andra tänker; att vi finns till av en slump och lever en kort tid på jorden och sedan är borta för alltid. Tron ger en slags grundtrygghet.

I dag mår Oliver bättre men inser att han kommer få bearbeta allting ännu i många år.

– Jag ser det som en livskris som jag gick igenom när jag ännu var ganska ung. Det kändes som att hela min grund och fundament i livet föll ihop. Det tar tid att bygga upp det igen och se vilka bitar jag vill ha och vilka jag inte vill ha.

I dag är Oliver vuxen och försöker leva ett normalt liv. Men ibland undrar han hur människor från församlingen skulle bemöta honom.

– Skulle jag kunna vara mig själv

med dem? Jag är inte samma person och har inte samma åsikter som jag hade då.

Tvivlar på ungdomars tro

Ibland ifrågasätter Oliver ungdomars tro och undrar om den är äkta eller något som de blivit imatade sedan de var små.

– Jag undrar om de är naiva eller om de har förmågan att ifrågasätta och tänka själva och på vilket sätt de är troende. Människor som har vuxit upp med en tro har inte alltid fått samma utrymme att tänka själva som människor som inte gjort det. Jag funderar mycket på om deras tro är sund eller om den är osund och överdriven.

Enligt Oliver blir tron för osund när den blir alltför krävande och man börjar förneka verkligheten. Därför vill han ge alla ungdomar rådet att inte ta tron på för stort allvar eller tro att de bär hela världen på sina axlar.

– Låt Gud vara Gud och låt dig själv vara människa. Tänk på att inte ta för stort ansvar på dig, Gud har kontroll och sist och slutligen handlar det inte så mycket om dig själv. Det handlar om vad Gud har gjort för människan, inte om vad människan har gjort för Gud.

Oliver heter egentligen något annat.

Ansvarsfullt ledarskap behövs

KOMMENTAR. Maria Lassila är ungdomsledare i Pedersöre församling. Hon har läst artikeln om Oliver och tycker att det är sorgligt att det kan gå så här långt.

Maria Lassila säger att artikeln om Oliver väcker både igenkännande och sorg över att en ung människa blivit utbränd och deprimerad.

– Där tron och församlingssamfundet borde ha fått vara ett stöd har den bidragit till depression.

Vad kan man som ungdomsledare göra för att förhindra att sådant här händer?

– Vi har ett enormt ansvar som församling att möta, ta hand om och ge en sund gemenskap för unga i dag. Jag vet nog att det inom vårt sammanhang också har förekommit att någon på till exempel skriftskolläger tenderar att bli för ivriga att dela med sig av den tro som är en så viktig del av livet. Speciellt unga hjälpledare kan hamna i den fällan. Då är det de församlingsanställdas uppgift att hålla allt på ett sunt plan.

MARIA LASSILA. FOTO: KP-ARKIV

– Det är en svår balansgång att dels inte släcka glädjen hos de unga ledarna men samtidigt fostra ett ansvarsfullt ledarskap.

”Det är de församlingsanställdas uppgift att hålla allt på ett sunt plan.”

Maria Lassila

Vad tror du det beror på att det går så här långt?

– Ungdomar tenderar att vara svartvita och idealistiska i sitt tänkande rent allmänt och det gör att det syns också i våra ungdomsgrupper. Men det beror också på att vuxna ledare inte tagit det ansvar de borde ha gjort för att förhindra överslag.

Vad kan man som ung göra om man är i ett sammanhang där man inte trivs eller märker att andra mår dåligt?

– Det är nog svårt att påverka ett sammanhang om man är ensam. Men det är viktigt att kunna vara ärlig mot sig själv och prata med någon vän, präst eller ungdomsledare man har förtroende för.

Kan man få hjälp eller stöd i sådana här situationer i den lutherska kyrkan?

– Vi kan inte gå in och påverka andra församlingars verksamhet, men vi kan stöda enskilda unga genom samtal. Förhoppningsvis kan vi erbjuda en sund församlingssamfund där både tron och man själv kan växa i egen takt.

ELLIPS

Rituell slakt

Rituell slakt väcker ibland både känslor och debatt. I en tv-diskussion (29.10 TV2) om islam hade man bjudit in en halal-kötthandlare. Han berättade att det i den rituella slakten ingår att man dödar djuret i Guds namn. En tidigare minister som deltog i debatten berättade att de experter hon talat med var av den åsikten att rituell slakt var mera humant för djuren än den som utförs i vanliga slakterier.

Att man slaktar med en bön i Guds namn fick mig att tänka på något jag läst av **Karen Armstrong** i boken *Myternas historia*. I den beskriver hon hur man i jägarsamhället med hjälp av ritualer och bön bearbetade den stora ångest som det innebar att döda ett annat levande väsen. Man talade till djuren och intygade dem sin respekt, man kände att man var djupt beroende av varandra.

Den här dimensionen har helt försvunnit ur det urbaniserade samhället, där djuren avlivas i mängd och parti i industriell skala. För att vi ska kunna äta gott och leva gott krävs det att miljoner och åter miljoner djur avlivas. Vi har inte längre någon närbild med den delen av matens tillkomst. Vad jag undrar över är om vi förlorat något väsentligt när vi inte själva längre tvingas ta kål på de Guds skapelser vi äter för att leva. Finns det en kollektiv ångest vi inte är medvetna om?

Att slakta i Guds namn uttrycker en djup respekt för allt levande och för den värld Gud skapat. Vi kanske inte är beredda att själva uppta rituell slakt, men kanske vi exempelvis i vår bordsbön kan inkludera en tacksamhet riktad till djuren som gett sina liv för att vi ska kunna äta och leva.

• TOMAS VON MARTENS

Tolkade Bibeln med författarens verktyg

LITTERATUR. Niklas Rådström har sammanfört Bibelns böcker i en skönlitterär berättelse. – Den rena fiktionen berättar om det som inte hänt, men kunde ha hänt. Historieskrivningen berättar om det som har hänt. Myten berättar om det som kan ha hänt eller inte har hänt, men som i någon mån händer oss alla hela tiden, säger Rådström.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

För fyra år sedan, medan han var ute för att köpa julgran, fick författaren **Niklas Rådström** en förfrågan från Göteborgs Stadsteater om att dramatisera Bibeln för teaterscenen.

– Eftersom jag redan var hyfsat insatt i de bibliska berättelserna tog jag mig an det, berättar Rådström.

Pjäsen hade premiär i februari 2011 i regi av **Stefan Metz** och spelades under den våren för utsålda hus. Men redan före teaterprojektet, för drygt tio år sedan, började Niklas Rådström närstudera de bibliska berättelserna med tanken att skriva en kommenterande essäbok.

– Mitt syfte var att möta Bibelns texter på samma sätt som vi möter andra texter från samma tid, det antika Greklands texter exempelvis. Ur dessa har vi i modern tid lyckats hämta kunskap och inspiration, trots att de är sprungna ur ett samhälle vars trossystem och mytiska värld i stort sett ingen längre delar. Vad jag ville var att undersöka det som är meningsskapande i de bibliska böckerna när vi ser förbi mer än två tusen år av tolkningstradition och kyrkohistoria.

Pjäsarbetet gjorde att hans bokprojekt fick en fullständigt annan karaktär.

– Jag bestämde mig att närma mig de bibliska böckerna med de verktyg som jag sedan länge sett som mina egna: den skönlitterära författarens. Detta gör jag genom att tänka mig att de bibliska böckerna skrivs som en sammanhängande historia av en okänd författare som ser hur världen blir till samtidigt

som dess historia skrivs in i en stor bok.

Tillhygge i hätsk debatt

Niklas Rådström är professor i berättande vid Stockholms Dramatiska Högskola. Med det skönlitterära verket *Boken* har han försökt gestalta det mytiska berättandets betydelse.

– De bibliska texterna har under senare år fått tjäna som tillhygge i en hätsk debatt mellan å ena sidan en närmast missionerande ateism och å den andra en trångsynt bokstavstroende kristenhet. Jag menar att bägge är blinda för potentialen i de bibliska böckerna. Bägge saknar förmåga att se det unika tilltalet i mytens språk. Myt är vare sig fiktion eller historieskrivning. Myt är

I ROMANEN

Boken har Niklas Rådström fört samman det motstridiga bibliotek som Bibeln utgör till en enda samlad skönlitterär berättelse.

NIKLAS RÅDSTRÖM.
FOTO: HÅKAN ELOFSSON

Kraften i det fördolda

FILM

Le passé (Det förflutna)

Regi: Asghar Farhadi
Finlandspremiär: 29 november

Fyra år efter separationen från Ahmad ber Marie-Anne (**Bérénice Bejo**) sin iranska

man komma hem till Frankrike för att de äntligen ska kunna skriva på skilsmässopappren. Ahmads (**Ali Mosaffa**) närvaro i den parisiska förorten sätter igång en kedja av händelser som kastar nytt ljus på tillvaron för alla i familjen, inte minst för Marie-Annes tonårsdotter Lucie.

Tahar Rahim gör rollen som kemtvättsägaren Sa-

AHMADS ÅTERINTRÄDE i Marie-Annes liv kastar nytt ljus på tillvaron.

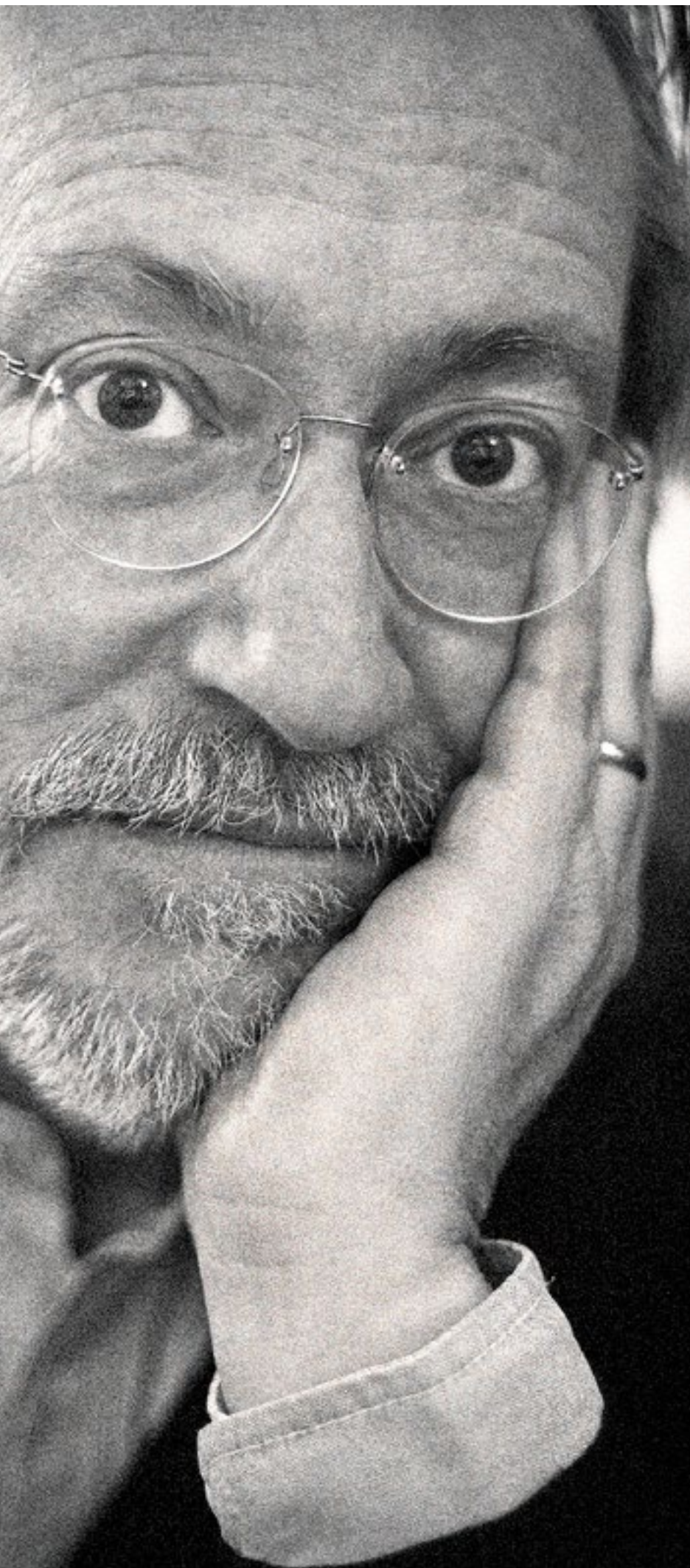
mir, Marie-Annes älskare och blivande man, sargad av sin hustrus självmordsförsök. Oklarheterna kring händelserna som ledde till att hustrun försökte ta sitt liv har lagt sig som en tung matta över deras relation och i förlängningen också över hela nyfamiljen.

Regissören **Asghar Farhadi** nådde 2011 stor framgång med relationsdramat *Nader och Simin – en separation*. *Det förflutna* är en film som tematiskt kretsar i

liknande sfärer. Vad händer med oss människor då det fördolda håller oss i sitt försåtliga grepp. Kan vi någonsin kränga oss ur det förflutnas handtag?

Asghar Farhadi flirtar med stereotyper (den oansvariga kvinnan, den karaktärsfasta mannen) men lämnar alltid luckor öppna till ett spektrum av nyanser. Det här är en film som trycker och gnager, men hoppas och tror.

• CHRISTA MICKELSSON

”Myt är vare sig fiktion eller historieskrivning. Myt är ett poetiskt sätt att beskriva konkreta erfarenheter som gör dem allmängiltiga.”

Niklas Rådström

ett poetiskt sätt att beskriva konkreta erfarenheter som gör dem allmängiltiga. Vid sidan av kyrkan som traditionsbärare är det just denna mytiska kraft i berättelserna som gjort att de överlevt genom årtusendena.

Har du en personlig tro?

– Tro är ingenting man har eller inte har. Det gäller alla människor. Det vi kallar tro är en slags dialog mellan det nämnbara och det onämnbara, det vissa och det ovissa, det absoluta och det föränderliga. Att tänka sig att äga en tro leder väldigt ofta till utestängande fanatism. Att säga sig inte ha en tro är självbedrägeri.

Under arbetets gång har Rådström läst såväl teologi, textkritiskt och psykologiskt tolkande texter som böcker om exempelvis i vilka historiska sammanhang som dessa olika böcker blivit till. Arbetet har kantats av tvivel.

– Det är ju egentligen en oerhörd förhävelse att inte bara skriva om utan även skriva om världens kanske mest spridda bok. Min förhoppning är att *Boken* ska öppna läsaren för en levande relation till det mytiska språket och de bibliska berättelserna. Det är en enorm glädje för mig att få höra från många läsare att just detta har skett med dem.

Niklas Rådström har flera nya bokprojekt på gång.

– Men dem tänker jag inte prata om. Någon har sagt att allt växande börjar i mörker: barnet i livmodern, fröet i marken, potatisgroddarna längst ner i skafferiet och även böckerna i författarens fantasi.

Bli fadder!

ELLER KÖP EN GET...

Stöd vårt livsviktiga arbete!
Mer info: Birgitta Björk tel 050-435 51 53
eller www.barnmissionen.fi

Barnmissionen
Tillståndsnr. 2020/2010/4082

Bergvärme?

Fråga oss om pris på borning av energihål och vattenbrunnar ...
då vet du att du gjort en bra affär.

DRILLTEC

044-525 9143 info@drilltec.fi www.drilltec.fi

**De Vackraste
Julsångerna
2013**

De vackraste julsångerna ljuder i år till förmån för funktionshindrade barns rättigheter. Kolla upp var du kan sjunga julsånger och göra gott: www.devackrastejulsangerna.fi

Du kan också ge en gåva via textmeddelande.

Sänd meddelandet

JUL5 (5 €)	eller	JUL10 (10 €)
till numret 16155		

Insamlingstillstånd: 2020/2012/2695 för 2013-2014, beviljat 27.9.2012 av Polistyrelen. 2012/6893 för 2013, beviljat 27.8.2012 av Ålands Landskapsregering. De insamlade medlen används åren 2013-2015 i Finska Missionssällskapets utvecklingsarbete.

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET

Lika uppnosigt som charmigt

FILM

Vi är bäst!

Regi: Lukas Moodysson

Förstås fanns det människor som hakade upp sig på filmens titel: *Fucking Åmål*. Men vi som har förmågan att se skogen för träden omfamnade **Lukas Moodyssons** småstadsskildring

och ”generationsroman” med hull och hår. Plötsligt var det helt okej att vara lite annorlunda, liksom.

Det har gått femton år sedan filmen hade premiär och nu var det så dags igen. Att knacka på dörren till flickrummet, och det utan att bjuda in den smärta och de undergångsstämningar som präglade många av regissörens senaste filmer.

Året är 1982 när Klara (**Mira Grosin**) och Bobo (**Mira Barkhammar**), de 12-13-åriga Stockholmstjejerna, går in för att starta ett punkband. Spela kan de ju inte, eventuellt med undantag för klasskompisen och Jesus-freaken Hedvig (**Liv LeMoyné**). Men än sen då, vill man så kan man.

Och attityd finns det gott om – förutom när det gäller det här med pojkar. ”Jag kommer aldrig att få nån kille”, jämrar sig pojkflick-

an Bobo, vilket inte hindrar henne från att lyfta på luren (tänk hur mycket knepigare det var när man var tvungen att öppna klaffen för att få till det). Mycket av char-

men i *Vi är bäst!* ligger i den skickligt fångade tidsbilden, i det näpna och smått oskuldsfulla. Vi talar om ett tidevarv när 12-åringar inte nödvändigtvis ockuperade

catwalken och när fritidsgården var ett alternativ till sociala medier.

Lägg till de musikaliska revirstriderna, de frånvarande föräldrarna (en favorit i repris) och en himla massa stickade tröjor och det känns så rätt så.

Jämfört med *Fucking Åmål* är Moodyssons färska film både lättare och spretigare men det oaktat blir man glad och upprymd. Värmen biter sig fast.

■ KRISTER UGGELDAHL

PSALMVÄVEN DECEMBER

1 M	2 A	3 J	4 B	5 L	6 G	7 E	8 M	9 D		10 H	11 L	12 F	13 G		14 R	15 J	16 I	
17 O	18 B	19 T		20 J	21 K	22 M		23 G	24 N	25 S		26 C	27 J		28 L	29 I	30 K	
31 A	32 E		33 H	34 R	35 M		36 J	37 O	38 N	39 I		40 P	41 F	42 L		43 A	44 M	45 R
46 E	47 C	48 F		49 T	50 K	51 N		52 J	53 P	54 C	55 A		56 D	57 F	58 L			
59 T	60 M	61 S	62 E	63 B		64 N	65 H	66 G	67 A		68 P	69 K	70 P	71 H				
72 T	73 E	74 F	75 A	76 M	77 J	78 R	79 I		80 F	81 D	82 P	83 O	84 L	85 S	86 C	87 E		
88 A	89 H	90 F	91 C		92 G	93 N	94 P		95 T	96 A	97 B		98 R	99 O	100 G			
101 J	102 L	103 N	104 S	105 O	106 D		107 H	108 B		109 M	110 I		111 F	112 C	113 L	114 A		

Konstruerat av ANN HUSMAN

A Är skråniga

31 55 88 43 114 75 67 2 96

B Grisa ner

63 18 108 4 97

C Ruckas på

112 86 26 54 47 91

D Är mastiff

56 81 9 106

E Mexikos nationalblomma

7 87 46 62 73 32

F I paket

90 48 111 57 80 41 12 74

G Hette Byron

23 6 100 13 92 66

H Slå hårt

71 89 107 10 33 65

I En uppsjö av klockor?

110 39 16 79 29

J Ledande i restaurangbranschen

101 77 3 36 15 20 27 52

K Förkasta

69 30 50 21

L Händer med hudkräm

11 58 28 5 102 113 42 84

M Praktisk vid halka

1 44 109 35 76 8 22 60

N Typ av elektronisk dansmusik

51 24 93 64 103 38

O "När han så drog in i Jerusalem, kom hela staden i rörelse"

83 105 37 99 17

P Hem för baljväxter?

68 53 40 94 70 82

R Kan ätas av både folk och få

45 14 98 34 78

S Större vas

104 25 85 61

T Blir vi kanske av julmaten

19 95 59 72 49

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A–T. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A31, den andra A55 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A–T bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra psalmväven är psalm 260, vers 4, som börjar med orden "Högt må andra sträva". Vinnare i förra Psalmväven är: **Leo Lindfelt**, Karleby, **Åsa Österbacka**, Kvevlax och **K-J Karén**, Åbo. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 2.1.2014.

Märk kuvertet "December-psalmväv". Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalms nr och vers i Psalmboken:

som börjar med orden:

Namn & adress:

E-post:

(Fyll i, så får du aktuell information från Kyrkpressen och Fontana Media.)

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Två blivande ekonomer med fastanställning söker efter sitt första gemensamma hem i centrala Helsingfors. Vi söker efter två-tre rum. Första inflyttningdag 1.1.2014. Kontakta s081920@student.hanken.fi / tel. 045 25 65 669.

Skötsam, rökfri juridik studerande ung kvinna önskar hyra en etta i centrala Helsingfors (Hagnäs, Berghäll, Sörnäs går också bra). Redo att flytta genast. Kontakta susanne.nybergh@helsinki.fi eller 050-5616137.

Äldre lärare önskar hyra bostad 3 d/vecka, kan dela med någon, i Ekenäs. Tel. 040-5434242

STENHUGGERI
LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÄSTAR

- ett gratis informationspaket och en kosnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST

Tölö: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481

Malm: Kyrkobytvägen 14, t. (09) 7002 4824

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum: Esboplaten 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautauspuolto.net

Hedra minnet

Begravnings-
tjänster
med tiotals år
av erfarenhet.
Blomster-
arrangemang,
unika kistor, urnor.

Leveranser överallt i Finland

Inhemska kistor från

Sibbo Blomster- och Begravnings-tjänst

P. Borg & Co

Stora Byvägen 27, 09-239 2882 • info@borg.fi

www.borg.fi

I sorgens stund är
du inte ensam

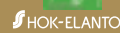

HOK ELANNON
HAUTAUSPALVELU

En byrå med komplett service.

Läs mer:

hok-elannonhautauspalvelu.fi

perunkirjoitustoimisto.fi

Hagnäs • Tölö • Östra centrum • Malm • Forum • Alberga
Hagalund • Esboviken • Dickursby • Myrbacka • Kervo • Hyvinge
TELEFONJOUR 24 h: 050 347 1555 (0,0828 €/samtal + 0,1199 €/min)

Var finns
vännerna?

På Facebook, Twitter, YouTube
och såklart på adressen www.sfv.fi.
Du kan också ringa oss: 09-6844 570

Opolitiska Svenska folkskolans vänner har i
130 år jobbat för bildning på svenska i Finland.
Stipendie- och bidragsansökningstid: februari

Bli medlem i SFV:s understödsförening!
Årsavgift endast 10 euro. SFV tar emot donationer och
testamenten och ger gratis sakkunnig hjälp.

KING TOURS

Nya resor på www.kingtours.fi

Grupp- och föreningsresor, Pilgrimsresor, Rundresor,
Tidsresor och Kulturrenor

Kontakta oss info@kingtours.fi eller 0400 43 88 54

Res Med Oss!

Våra populära dagskryssningar till Tallinn med buss fortsätter,
nu med längre tid i Tallinn!
Följande avgångar är 18.1, 22.2 och 22.3.

Priscilla - Queen of the desert musikalen på Göta Lejon 14-16.2.14
Musikalresa till Stockholm. Buss med start i Västnyland och Viking
Lines båtresa inkl. middag och frukost på utresan och frukost på
returen. Pris från 315,- / pers

Musikalresa till Stockholm 11-13.4.14
Flashdance "What a feeling" på China Teatern. Viking Lines båtresa
tur-retur, inkl. måltider. Buss från Västnyland med hela resan.
Pris från 325,- / pers.

Fotbollsresa till London 14-17.3.14
Centralt hotell, guidad rundtur i London, 3 middagar och
fotbollsmatch Fullham-Newcastle.
Pris 1135,- / person i dubbelrum.

På kommande:

Amsterdam, Keukenhof med blomsterparad och
Limmen m.m. 1-4.5.14

Dublin 2-6.6.14

Byråavgift 10,-/bokning. Mera resor och program på våra
hemsidor www.matkahaukka.com eller besök våra byråer!

KARIS Dalgatan 1
tel. 019-278 2800
vard. 9-17, lö stängd
karis@matkahaukka.com

KYRKSLÄTT Munkkullavägen 15
tel. 09-296 5000
vard. 8.30-17, lö stängd
rese@matkahaukka.com

www.matkahaukka.com

BARNENS FAVORIT - BÄRTIL OCH GLASSBILEN

Monica Vikström-Jokela & Johanna Sjöström

17⁹⁰

Fontana Media

www.fontanamedia.fi

tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi

KYRKANS UTLANDSHJÄLP
actalliance

Nya Hjärtats gåvor
finns nu att få!

Kärlek

Kram

KOM IHÅG DINA VÄNNER MED ANNORLUNDA GÄVOR
OCH FÖRVANDLA FAMILJERS LIV I U-LÄNDERNA.

Annorlunda gåva®

- TILL DEN SOM REDAN HAR ALLT

Beställ Annorlunda Gåvor på nätet annorlundagava.fi
eller per telefon 020 787 1201.

ÄLSKAR DU
DIN NÄSTA?

TROR DU
PÅ MIRAKEL?

JESUS CHRIST
SUPERSTAR
En rockopera av Andrew Lloyd Webber och Tim Rice

JESUS KOMMER. HAR DU BILJETT?
PREMIÄR 13.2.2014.

ÅBO
SVENSKA
TEATER

STORA SCENEN, AURAGATAN 10, 20100 ÅBO
BILJETT KASSAN (02) 277 7377 TI-LÖ 12-18
BILJETTER ÄVEN VIA LIPPUPALVELU.FI (+serv.avg.)
WWW.ABOSVENSKATEATER.FI

INKAST ANN-KATRIN STORE

Och tolken sa:
det har ni sagt

JAG TYCKER om att gå i mässa i Dakars församling i Senegal. Man vet aldrig vad som ska hända, även om mässa följer handboken. Den inhemska pastorn är en uttrycksfull predikant. Jag tänkte ibland att teatern gått miste om en stor dramaturg i honom. Han åskådliggjorde sin predikan – och fick tolken att agera, än som Sackaios, än som en be-drövad Petrus. Tolken var inte förberedd för skådespelande – han var kallad att tolka predikan, då församlingen är tvåspråkig.

Fanns det nya i gudstjänsten kallades de fram för att presentera sig och församlingen välkomnade dem med applåder. De unga berättade att de skulle gifta sig – och församlingen jublade. Förbönsämnen fördes fram, utan att det någonsin blev pinsamt tyst.

Vid nattvarden är det ordning på torpet – ingen går fram innan diakonen ger tillstånd, en bänk-rad i gången. I Finland blir det tyst och högtidligt, musiken stilla. I Dakar dundrar trummorna starkare och starkare, församlingen sjunger högljutt och då nattvardsfirandet är slut kan den afrikanske prästen dansa ett varv innan avslutningsorden uttalas. Finländska präster håller sig mera stilla under hela liturgin. Då vi begav oss till kyrkan visste vi att det tar cirka tre timmar innan vi är hemma igen. Sällan kändes det långtråkigt. Någon enstaka gång blev predikan lång. Senegaleserna skötte det suveränt. Då en lekman predikade för länge slutade tolken översätta. Predikanten vände sig om för att se om tolken var med. Tolken svarade med entonig röst: "Ni har redan sagt det." Predikanten förstod och hittade amen.

Någon enstaka gång gick jag inte till kyrkan, då krafterna tröt. Mera säkert än ett amen i kyrkan var att prästen i så fall ringde på eftermiddagen för att höra hur jag mädde. Det var inget förhör, det var omsorg om församlingsmedlemmen som drev honom att ringa. Det kändes egentligen riktigt bra då han ringde upp.

UNDER ETT halvt år har jag läst kyrkoannonser i Finland. Jag blir irriterad då man meddelar att man har "en kort predikan, en kort andakt, missionär X ger kort information" i sin annons. Varför en sådan signal? Kom till Guds hus, du behöver inte vara där länge. Varför ens komma om den som bjuder ursäktande på för-hand meddelar att det tar bara en kort stund?

Jag längtar inte efter långa predikningar, det finns gånger då jag önskar någon vågade säga som tolken i Dakar: det där har ni redan sagt. Då jag kommer till kyrkan vill jag inte skynda mig ut så fort som möjligt. Jag önskar att kyrkan erbjuder lugn och ro i det här landet där alla har så bråttom och alltid är på väg någonstans. Gärna får ni präster intressera er för hur vi lekmän mår. Jag förstår att ni inte kan ringa alla tusen medlemmar varje söndag, men ha omsorg om era församlingsmedlemmar. Alla har inte en egen präst hemma med vilken man kan diskutera och ifrågasätta predikan. Det bör man göra ibland, vare sig den är kort eller lång.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

RADBYTET MARIA KÜCHEN

Tänk efter innan du kastar första stenen

Den som enbart läser i tidningen om Sveriges nya ärkebiskop, kan tro att Antje Jackelén knappt är kristen och Svenska Kyrkan på väg mot splittring. Men det stämmer inte.

Biskop Antje blir historisk som den första kvinnliga ärkebiskopen i Sverige. Det stör förstås den röststarka minoritet kvinnopräst-motståndare som SvK ännu hyser. Hon har också historiskt starkt stöd inom kyrkan. Islamfientliga i SvK är emot valet av Antje Jackelen på grund av hennes vilja till religionsdialog, men även de utgör en minoritet – lyckligtvis, eftersom religionsdialog är ett måste i ett samti-

da mångkulturellt samhälle.

Att tala i sämja med en muslim innebär inte att man blir muslim. Dialog får oss att tydligare se skillnaderna mellan kristen tro och annan. I det etniskt turbulenta Landskrona, Lunds stift, har fruktbar dialog pågått mellan kyrkans konfirmander och unga muslimer. Konfirmanderna i Landskrona blev inte muslimer när de mötte jämnåriga med en annan religion. Tvärtom. De fick klara blick för det unika i kristen tro.

När Göran Skytte i KP här-omveckan antydde att biskop Antjes vilja till religionsdialog devalverar tron i slapp anything goes-anda, gav han därmed en skev bild. Marcus Birro, en annan känd svensk medieprofil, har gått

längre och påstått att Jackelén inte är kristen och har gett upp alla kristna värden. Till skillnad från Birro skulle jag inte hävda att en trosfrände "inte är kristen" för att hon ser saker annorlunda än jag. Den kristna traditionen är rik och skiftande och rymmer olika synsätt. Att överlåta dömandet åt Kristus och försöka se medmänskan med ödmjuk nyfikenhet rimmar dock bättre med evangeliet än att självvilligt utstråla: "Jag tror bättre än du."

Birro, Skytte och jag själv har förmånen och ansvaret att få tala i många kyrkor om vår gudserfarenhet. I motsats till de flesta får vi förkunna utan att behöva göra det pastorala eller diakonala dagliga jobbet. Vi ska va-

ra ödmjukt försiktiga med att döma dem som till skillnad från oss praktiserar sin tro genom konkret dagligt arbete i kyrkans vardag – biskopar och andra.

Vi har privilegiet att i exceptionell grad bli hörda i den kristna gemenskapen, och vi har inte i uppdrag att överordna oss eller splittra. Uppdraget är att inspirera, kärleksfullt sprida Ordet, lyssna och lära. Kyrkan är större än vi. Och Gud är större. En kristen som inte anser att Gud är större må kasta första stenen på Antje Jackelén för att hennes valspråk som biskop i Lunds stift "inte är kristet", men tänk efter först.

Maria Küchen är författare och kulturjournalist.

ARVSYND

Är vi så syndiga?

Särskilt i kyrkan talas det ofta om synd och hur vi alla syndar i tankar, ord och gärningar. Ulf Emeleus skriver i KP för ett par veckor sedan att "vi alla bär på så kallad arvsynd vuxna såväl som nyfödda barn. Efter Jesu död på korset är vi fortsättningsvis 100 % syndiga men 0 % skyldiga!". Så långt Ulf Emeleus. Förstå det den som kan!

En god vän sade en gång till mig: "Varför talas det jämt om hur syndiga vi är. Jag sköter mitt arbete, min familj, mina gamla föräldrar och lever ett så kallat hyggligt liv. Varför ska jag då gå omkring och känna skuld och synd? Och att dessutom tvingas höra att mina små barn föds med så kallad arvsynd är mer än jag kan uthärda. Borde inte dessa "syndatyngder" tas bort från oss vanliga små människor. Förr hölls människorna i tukt och lydnad med dyliska hotelser, men den tiden borde vara förbi. Vi har ju inte ens själva bett om att få komma till denna värld!"

Så långt min goda vän, som inte alls är den enda som uttryckt ovanstående tankar. Här skulle finnas utrymme för någon in-

"Förr hölls människorna i tukt och lydnad med dyliska hotelser, men den tiden borde vara förbi."

om kyrkans ramar (präst eller annan) att ge sakliga, realistiska svar. Inte ska väl vi människor tvingas gå och känna oss syndiga hela tiden!

Ulf Emeleus avslutar sin artikel så här: "Men Bibelns budskap måste Guds Ande öppna för oss. Med nog vårt skarpa men av arvsyndens förblindade förstånd? När det gäller andliga frågor kommer vi inte långt." Ack ja, det var ord och inga visor! Förstå det den som kan! Nej, låt oss människor leva glada och lyckliga den tid vi har på denna jord!

ASTA ERIKSSON
Ekenäs

LOCUS
www.locus.fi

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fyllt
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aif (A)
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

**God Jul
och
Ett Gott Resår!**

Bekanta Dig också med våra www-sidor.
Populära stadssemester osv...

ANMÄLNINGAR OCH YTTERLIGARE INFORMATION:
myynti@kokkolamatkatoimisto.fi
www.kokkolamatkatoimisto.fi

**Kokkolan Matkatoimisto
Karleby Resebyrå**

Fabriksg. 8, 67100 Karleby. Tfn (06) 823 8300, fax (06) 823 8346

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

PARALLELL MINORITET

Ortodox eloge till svenskan

Metropoliten Ambrosius, biskop för Helsingfors stift i Finlands ortodoxa kyrka, jämför i Ortodoxivies-ti sin kyrka med finlandssvenskarna.

– Bägge kulturerna har berikat hela det finland-

ska livet, skriver han.

Både de ortodoxa och finlandssvenskarna har en särställning som även gett andra minoriteter skydd. Också Kyrkpressen noteras för sin förstälse för det ortodoxa gudstjänstlivets skönhet och mystiska "touche".

METROPOLITEN AMBROSIOUS.
FOTO: KATARIINA KOSKIVAARA

Nära havet vill jag bo...

Stor strandtomt på Grötö i Nagu södra skärgård. Areal 3,26 ha. Tomten har vackra stränder med berg, klippor, stenstrand och små vikar på båda sidor av holmen, tills. ca 250 m strandlinje. Byggrätt RA1 (200m²). Grötö har el och förbindelsebåtstrafik.
Bp 158.000 €. Förfr. Holmberg

Strandtomt på holmen Äskholm i Wattkast by, Korpo skärgård. Tomten är färdigt utbruten och har undantagslov för 60m² fritidsstuga samt 10 m² bastu och 10 m² förråd. Byggrätt totalt på tomt 135,6 m². Strandlinje ca 100m mot sydost.
Bp 75.000 €. Förfr. Holmberg

Strandtomt på Pensar i Nagu skärgård. Areal ca 7.000 m² med ca 100 m lång strandlinje i vacker lagun med barnvänlig sandstrand. Byggrätt RA1. El i närheten och möjlighet till bilväg fram. Byggrätt RA1. Till Pensar trafikerar dagligen förbindelsebåt från Granvik.
Bp 98.000 €. Förfr. Holmberg

Vacker strandtomt på Kuggö i Pargas södra skärgård. Areal ca 6.000 m² i slutningstomt med ca. 80 m strand mot nordväst. Kvällssol och fin utsikt över Kuggöfjärden. El samt bilväg till tomtragrän. Till Kuggö trafikerar dagligen förbindelsebåt från Granvik. Byggrätt RA1 (100m²+20m²+20m²).
Bp 95.000 €. Förfr. Holmberg

Vacker 7.000 m² strandtomt med ca. 120 m strandlinje på Kiiholm, Sorpo, i Pargas södra skärgård. Fin byggplats för stuga och bastu på udde mot sydväst. Byggrätt RA1. Stranden har bra djup även för större båtar. Kort båtford till Pargas Port.
Bp 102.000 €. Förfr. Holmberg

Pargas, Tennbyvägen 37-39 A 1. Ljus och öppen ändlokal i gott skick, 3r+k+badr+b = 89,5 m² + terrass och liten gårdsplan med kvällssol, uteförd samt bil- och garageplats. Hög rumshöjd nere med renoverat kök och badr, rymlig bastu mm.
Bp 145.000 € Förfr. Ekblad

Rönnklasan 4, Björkhagen. 4r+k+b= 104v m² + garage. Hemtrevligt år 1974 byggt eg-hus på fridfullt läge i närheten av service och Björkhagens skola. Lumvig 924 m² trädgårdstomt.
Bp 149.000 €. Förfr. Holmberg

Tennby 24 Björkhagen. 8r+k+b=250 m². Ståtligt heltegelhus med anor på underbar 3301 m² trädgårdstomt. Byggnaden har jordvärme, nytt vattentak och trevlig rumsdistribution.
Bp 395.000 €. Förfr. Holmberg

Nyligen färdigställda Bostads Ab Västabolands Malmstranden erbjuder modernt boende i en vacker småstadsmiljö i centrum av Pargas med gästhamnen, gågatan, restauranger och shopping alldeles invid. Ett utmärkt val för dig som uppskattar individuellt boende kombinerat med vacker arkitektur.

Pargas, Airisto, Sandvikensstrand 3. Ståtligt 2vån stockhus från 2010 omf. 5r+k+wc+klädr+badr+b = 155 m² + rymliga terrasser. Naturenlig 3.315 m² tomt, simstrand på gångavstånd. Kommunatteknik.
Bp. 298.000 € Förfr. Ekblad

Pargas, Norrby strandv. 16. 5r,k,b, ca 200 m². Trivsamt slutningshus på lugn plats med havsutsikt. Reoverade och snygga boudrymmen, rejäla förvaringsutrymmen, två bilgarage samt en stor balkong mot havsviken i väster. Tomt 1862 m² med kommunatteknik.
Bp 240.000 € Förfr. Holmberg

Pargas, Björkhagen, Ljungvägen 2d. Mycket bra läge nära centrum och service! 5r, k, badr = ca 107 m² + källarvån med bl.a. brask, hvr, badr och b, totalt ca 185 m². Elvärme, öppen spis.. K och badr/wc/b renoverade 2008-2010. Vacker 1.056 m² tomt med garage. Ej e-intyg.
Bp 249.000 € Förfr. Ekblad

Trädgårdsgatan 10. 1954 byggt 1 1/2 plans frontmannahus 3r+k+b ca 100 m² +källarutrymmen på fridfullt bostadsområde när stranden och lågstadieskola. Byggnaden har renoverats på 2000 talet. Tomt 1200 m² med soligt söderläge.
Bp 143.000 €. Förfr. Holmberg

Lediga bostäder:

Lokal	Storlek	Våning	Förs.pris	Skuldfritt pris
B2	2 r+k+b = 56m ² + bp	1	145.017 €	230.200 €
A1	3 r+k+b = 86 m ² + bp	1	225.383 €	356.200 €
A5	3 r+k+b = 97 m ² + bt	2	270.050 €	417.600 €
B5	3 r+k+b = 97 m ² + bt	2	270.050 €	417.600 €

Försäljning:
Åbolands OP Fastighetscentral
www.abolandsfastigheter.fi
www.turunmaankiinteistot.fi

Rabbe Holmberg
Afm, pol.mag, offentligt köpvittne
tel. 040 5574024
rabbe.holmberg@op.fi

Peter Ekblad
Afm, tradenom, offentligt köpvittne
tel. 040 581 1894
peter.ekblad@op.fi

Du som tänker sälja i skärgården.

Hör av dig i god tid. Vi har lång erfarenhet och de rätta kontakterna i hela den västaboländska skärgården.

Visningarna till holmarna skötes effektivt med egen båt.

www.abolandsfastigheter.fi
www.turunmaankiinteistot.fi

Gumman bodde så långt ute på den österbotniska landsbygden att den enda gången hon hörde högsvenska talas var i kyrkan. Hon blev lurad på sina besparingar av en försäkringsbedragare. Då polisen frågade gumman hur det var möjligt svarade hon: Bedragaren bröt på Guds ord.

Julens önskeklappar från hardy.fi

Carola Live at Dalhalla

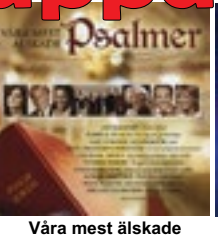
Andliga sånger & psalmer

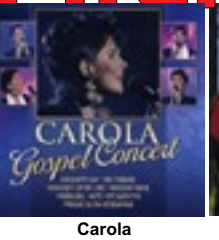
Andliga Pärlor

Våra mest älskade andliga sånger

Våra mest älskade psalmer

Carola Gospel Concert

Torkel Selin Önskesånger

Våra spelmansklubb Musik i 30 år med(3CD)

Julkonsert Sånger för livet 10(2CD)

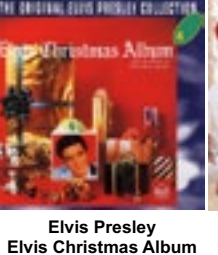
San Marino & Linda 25 år

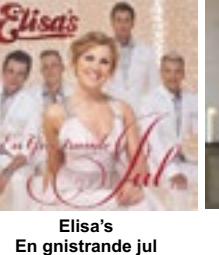
Vikingarna Julens sånger

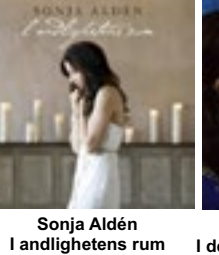
Hans Martin & Tommys Högtidsstund

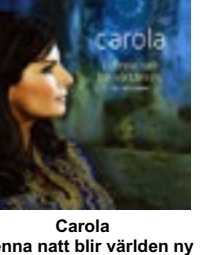
Elvis Presley Elvis Christmas Album

Elisa's En gnistrande jul

Sonja Aldén I andlighetens rum

Carola I denna natt blir världen ny

Vår stora julkatalog med CD-skivor och DVD-filmer (24 sid) medföljer alla beställningar.

Enkelt att beställa med denna kupong! Kryssa för skivor du vill beställa:

- Carola - Live at Dalhalla.....DVD 15 €
- Andliga sånger & psalmer.....CD 13 €
- Andliga Pärlor.....CD 9 €
- Våra mest älskade andliga sånger.....CD 13 €
- Våra mest älskade psalmer.....CD 13 €
- Carola - Gospel Concert.....CD 9 €
- Torkel Selin - Önskesånger.....CD 19 €
- Våra spelmansklubb - Musik i 30 år med.....3 CD 20 €
- Julkonsert Sånger för livet .....2 CD 15 €
- San Marino & Linda - 25 år.....CD 19 €
- Vikingarna - Julens sånger.....CD 7 €
- Hans Martin & Tommys - Högtidsstund.....CD 9 €
- Elvis Presley - Elvis Christmas Album.....CD 9 €
- Elisa's - En gnistrande jul.....CD 19 €
- Sonja Aldén - I andlighetens rum.....CD 19 €
- Carola - I denna natt blir världen ny.....CD 9 €

- Övriga CD-skivor:
- Hans Martin - Vägen hem CD 19 €
  - Sånger för livet 7 CD 9 €
  - Lasse Stefanz - Trouble boys CD 17 €
  - Tommys - Nanting CD 17 €
  - Gitarrgodingar CD 10 €
  - Heléne Nyberg - Julens stjärnor CD 19 €
  - Sås & Kopp - Trampolin CD 19 €

Porto

Hardys Market

PB 95
65101 VASA

Fraktavgift 5 €/order
Faktureringsavgift + 2€/order

Beställ nu!

Ring / sms:a
044-0656470
eller via e-post
info@hardy.fi
eller via vår nätbutik
hardy.fi

Öppna dagens lucka! I vår julkalender på adressen hardy.fi
NYTT ERBJUDANDE VARJE DAG!

Namn _____
Adress _____
Postnummer/Ort _____ Tel _____
Underskrift/Datum _____ / _____ 2013